

Pacient: _____
Datum preiskave: _____

Napotnico ŽE IMAMO PRINESITE S SEBOJ

SPOŠTOVANI!

Pripravljate se na CT preiskavo, ki jo na moderni 128-rezinski PET-CT napravi izvajamo na Kliniki za nuklearno medicino (KNM) UKC Ljubljana.

Pojasnilni obrazec in vprašalnik, ki sta pred vami, vam bosta dala podatke o preiskavi, ki je pred vami, pripravi nanjo, ter ravnanju pred in po njej. Prosimo Vas, da si pojasnilo temeljito preberete in izpolnite vprašalnik (po potrebi v sodelovanju z vašim osebnim zdravnikom, oziroma zdravnikom ki vas napotuje na preiskavo).

Ob prihodu na KNM se bo z Vami pogovoril zdravnik, ki bo preiskavo vodil. Odgovoril bo na vaša vprašanja, ter pregledal VAŠO ZDRAVSTVENO DOKUMENTACIJO – IZVIDE. Za varno in kvalitetno izvedbo CT preiskave je torej nujno, da s seboj prinesete KOPIJE ZDRAVSTVENE DOKUMENTACIJE – KOPIJE IZVIDOV.

PRIPRAVA NA CT PREISKAVO:

Posebna priprava na CT preiskavo ni potrebna. Nujno pa je, da s seboj prinesete do sedem dni star laboratorijski izvid o elovanju ledvic: vrednosti sečnine, kreatinina, GFR. Prinesite tudi kopije izvidov zdravljenja srca (motnje ritma, kirurški posegi ali postavitve žilnih opornic, o zdravljenih ki jih jemljete..), morebitnih drugih kirurških posegov, izvidov zdravljenja ledvic in ščitnice, izvidov glede sladkorne bolezni, povišanega krvnega tlaka, onkoloških – rakavih obolenjih, ter še posebej glede alergij!

Tik pred CT preiskavo morate odstraniti kovinske predmete iz področja, ki ga bomo med preiskavo slikali: nakit, oblačila s kovinskimi deli ipd., oz. obvestiti osebje – radiološkega inženirja – o morebitnih vsadkih v vašem telesu, saj vse naštetu vpliva na kvaliteto slike.

NA DAN PREISKAVE VZAMETE VSA ZDRAVILA, KI JIH OBİČAJNO JEMLJETE. NA DAN PREISKAVE NE SMETE ZAUŽITI KAVE ALI DRUGIH POŽIVILNIH NAPITKOV OZ. HRANE.

OPIS CT PREISKAVE

Računalniška tomografija (CT) je slikanje telesa s pomočjo rentgenskih žarkov. Računalnik PET-CT naprave podatke, ki jih dobimo s presvetlitvijo telesa z rentgenskimi žarki, pretvori v slike. Slike na to pregleda ter na podlagi njih postavi diagnozo in poda mnenje glede nadaljnega ukrepanja zdravnik specialst-radiolog.

Pred preiskavo vas sprejme in na preiskavo pripravi radiološki inženir, ki tudi upravlja s PET-CT napravo med preiskavo.

Pri CT angiografski preiskavi je potrebno, da v veno na roki dobite kontrastno sredstvo, ki vsebuje jod. To omogoči prikaz žilja, in zanesljivejši prikaz organov v telesu, ter s tem boljše in natančnejšo oceno – diagnozo. Vensko kanilo vam pred preiskavo v veno na roki postavi višja medicinska sestra – inštrumentarka. Seveda v redkih primerih tudi CT preiskava s kontrastnim sredstvom ne zadostuje za postavitve diagnoze.

Pred preiskavo koronarnih arterij oz. srca bomo posebej pozorni na vaše odgovore pod točko 12. Zato vas ponovno prosimo, da skrbno preberete vprašalnik, in na vsa vprašanja odgovorite. Pred preiskavo bomo morali uporabiti zdravilo za upočasnitev vašega srčnega ritma – blokator beta ali pa blokator kalcijevih kanalčkov. Zdravilo bomo tik pred preiskavo vbrizgali v veno na vaši roki. Med uporabo zdravila in po tem bomo nadzorovali delovanje vašega srca z EKG in merjenjem pritiska.

CT preiskava traja, skupaj s pripravami, od 20 do 30 minut, lahko tudi nekoliko več. Med preiskavo ležite na hrbtu na premični mizi, ki se med slikanjem premika in vas »popelje« skozi CT napravo. Pomembno je, da med preiskavo popolnoma mirujete, in natančno izpolnjujete navodila osebja. Še posebej je popolno mirovanje pomembno med samim slikanjem – takrat, ko vas preko zvočnika zaprosimo, da ne dihate in ne požirate sline. V tem delu preiskave namreč vsako, tudi najmanjše premikanje prsnega koša močno poslabša kvaliteto posnetkov. Osebje vas ves čas, tudi takrat, ko ste v preiskovalnem prostoru sami, vidi in nadzoruje s pomočjo kamer, ki vas neprestano snemajo iz več zornih kotov.

RAVNANJE PO PREISKAVI

Po preiskavi morate ostati v čakalnici ali opazovalnici od pol (zaradi prejetega jodnega kontrastnega sredstva) do ene ure (v primeru, da smo za upočasnitev srčnega ritma uporabili tudi zdravilo). V tem času je možnost za morebitne zaplete – alergije, ali neželjene učinke danega zdravila – največja, in zaradi tega je potrebno, da ste v pod nadzorom. V tem času bodite pozorni na pojav srbečice, izpuščaja pokožji, praskanja v grlu ali občutka težkega dihanja, nenadne otekline obraza ali zg. dela trupa. Če se pojavi kakšen od teh znakov, o tem takoj opozorite naše osebje! Če se podobni znaki pojavijo kasneje, že po odpustu iz naše ustanove, morate poiskati nasvet leččega ali osebnega zdravnika, v primeru hujših težav pa nujne medicinske pomoči. Na dan preiskave, po odpustu, pijte veliko tekočin, da se prejeto kontrastno sredstvo čimprej izplavi iz telesa. (Bolniki, ki morajo paziti na količino dnevnega vnosa tekočin, ne smejo prekoračiti priporočene dnevne količine oz. se morajo o tem predhodno posvetovati z leččim zdravnikom!). Po preteku pol do ene ure od konca preiskave, vam odstranimo vensko kanilo, in lahko odidete.

TVEGANJA CT PREISKAVE

Med CT preiskavo vaše telo prejme ionizirajoče sevanje, in sicer v povprečju toliko, kot bi ga sicer dobili v dveh do petih letih (v nekaterih primerih več) letih življenja od vseprisotnega sevanja v naravnem okolju – temu sevanju pravimo »naravno ozadje«. To je sprejemljiva obremenitev v primerjavi s pričakovano diagnostično koristjo, ki jo CT preiskava prinaša. Preiskavo sicer opravimo le takrat, ko je pričakovana korist preiskave večja od pričakovanega tveganja. Preiskave ne opravimo pri nosečnici (razen v izjemno redkih, predhodno posebej pretehtanih primerih), ker bi **sevanje lahko poškodovalo plod v maternici**. Zato je izjemno pomembno, da osebje pred preiskavo obvestite o nosečnosti oz. možnosti, da ste noseči!

Po jodnem kontrastnem sredstvu lahko imate nekoliko neprijetne občutke: lahko vas sili na bruhanje, pojavi se kovinski občutek v ustih, občutek, da vas sili na vodo ali da ste nehote vodo odvajali. Najpogostejši pa je občutek toplega, vročega vala po telesu, ki je lahko zelo izrazit – je pa povsem običajen. Lahko pa kontrastno sredstvo povzroči resnejše zaplete: alergije ali poslabšanje delovanja ledvic. Alergije so največkrat blage: rdečica, srbečica kože. Lahko pa se pojavi oteklina obraza ali trupa, težko dihanje, astmatični napad, krči, šok. Opisani zapleti so redki. Možna je tudi smrt, vendar je izjemno redek dogodek: statistično en primer na 250 000 do 400 000 preiskav s kontrastnim sredstvom.

Predvsem pri pacientih, ki imajo poslabšano delovanje – izločanje ledvic in diabetikov, lahko jodno kontrastno sredstvo še poslabša delovanje ledvic. Takrat je pred preiskavo potrebna posebna priprava (z zdravili, pitjem ali intravenskim dajanjem tekočine). Največkrat je tako poslabšanje začasno, v redkih primerih pa trajno – pride do popolne odpovedi ledvic – in je potrebna trajna hemodializa. Takemu zapletu se v veliki meri lahko izognemo, če imamo pred preiskavo na razpolago svež laboratorijski izvid ledvične funkcije.

Veselim se srečanja z vami!

Klinika za nuklearno medicino
UKC Ljubljana